

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 138/03-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. augusta 2003 predbežne prerokoval sťažnosť Informačnej agentúry, v. o. s., M. R. Štefánika 44, Žilina, zastúpenej advokátkou JUDr. K. D., K., vo veci porušenia základných práv a slobôd zaručených v čl. 46 ods. 2, čl. 47 ods. 2 a v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupmi Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 2/01 a Sociálnej poisťovne, ústredia Bratislava, v konaní vedenom pod č. 433-246-6020/2001 a takto

rozhodol:

Sťažnosť Informačnej agentúry, v. o. s., Žilina **odmieta** pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. mája 2003 doručená sťažnosť Informačnej agentúry, v. o. s., M. R. Štefánika 44, Žilina (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. K. D., K., vo veci porušenia základných práv

a slobôd zaručených v čl. 46 ods. 2, čl. 47 ods. 2 a v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupmi Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 2/01 a Sociálnej poisťovne, ústredia Bratislava, v konaní vedenom pod č. 433-246-6020/2001.

Zo sťažnosti vyplýva, že dôvodom na podanie sťažnosti je rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredia Bratislava, č. 433-246-6020/2001 z 2. apríla 2001, ako aj rozsudok krajského súdu č. k. 11 C 2/01-17 z 28. októbra 2002, ktorými boli porušené základné práva a slobody sťažovateľky zaručené v čl. 46 ods. 2, čl. 47 ods. 2 a v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Sťažovateľka uvádza, že porušovanie citovaných ustanovení ústavy vidí predovšetkým v nasledujúcich skutočnostiach:

U sťažovateľky ako u zamestnávateľa vykonala Sociálna poisťovňa, pobočka Žilina, podľa predchádzajúceho oznámenia č. 600-1398-1400/2000 zo 17. novembra 2000 kontrolu odvodu poistného na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie za obdobie od 1. novembra 1995 do 31. októbra 2000, pri ktorej zistila, že za obdobie od novembra 1995 do februára 1996 z vyplatenej mzdy boli prevedené povinné odvody, avšak za obdobie od marca 1996 do októbra 2000 odvody prevedené neboli, pretože jedinej pracovníčke sťažovateľky M. J. nebola vyplácaná mzda. Táto skutočnosť bola uvádzaná v mesačných výkazoch predkladaných Sociálnej poisťovni, pobočke Žilina. Sociálna poisťovňa, pobočka Žilina, bola informovaná, že mzda na základe uzatvorenej dohody so zamestnankyňou nie je vyplácaná, a teda netvorí vymeriavací základ pre výpočet povinných odvodov nemocenského poistenia a dôchodkového zabezpečenia. Mzdové listy zamestnankyne M. J. boli mesačne spracovávané formálne, k vyplateniu mzdy nikdy nedošlo, nebol dôvod vyrubiť sumu za odvod zo mzdy. Podľa sťažovateľky povinnosť zaplatiť odvody zo mzdy za zamestnankyňu M. J. nemohla v zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 1/1992 Zb. o mzde, odmene za pracovnú pohotovosť a o priemernom zárobku v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 1/1992 Zb.“) a zákona č. 451/1992 Zb. Zákonník práce (ďalej len „zákon č. 451/1992 Zb.“) vzniknúť. Sťažovateľke pripadá nelogické, aby platila odvody zo mzdy, ktorá fyzicky vyplatená nebola, o čom svedčí dôkaz - nulové mesačné výkazy predkladané

Sociálnej poisťovni, pobočke Žilina.

Sociálna poisťovňa, ústredie Bratislava, sa s odvolaním proti platobnému výmeru č. 502-9599-6023/2000 z 9. januára 2001 nevysporiadala, nepreskúmala opodstatnenosť vykázaných údajov jej pobočky v Žiline, keď vydaný platobný výmer č. 502-9599-6023/2000 protizákonne potvrdila rozhodnutím č. 433-246-6020/2001 a odvolanie zamietla.

Sťažovateľka ďalej uvádza, že aj napriek návrhu na preskúmanie rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredia Bratislava, podanému krajskému súdu bolo protizákonne správoplatnené rozhodnutie a bol podaný návrh na exekúciu Exekútorškému úradu JUDr. J. K. v Ž., ktorého Okresný súd v Žiline poveril vykonaním exekúcie pod č. Ex 528/2001. Na základe vznesených námietok proti exekúcii Okresný súd v Žiline uznesením č. k. 18 Er 2318/2001-25 z 9. januára 2002 povolil odklad exekúcie do právoplatného ukončenia konania vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 11 C 2/01, v ktorom krajský súd rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredia Bratislava, potvrdil.

Sťažovateľka je toho názoru, že krajský súd sa náležite nevysporiadal s dôvodmi uvedenými v návrhu na preskúmanie rozhodnutia, negoval ustanovenia § 4 ods. 1 zákona č. 1/1992 Zb., zákona č. 451/1992 Zb., § 16 ods. 1 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni v znení neskorších predpisov, ktoré určujú, čo je mzdou a príjmom a čo je vymeriavacím základom, a neuviedol, z akých konkrétnych dôvodov na námietky sťažovateľky pri rozhodovaní vo veci neprihliadol. Keďže k výplate mzdy ani do tohto času nedošlo, krajský súd pochybil, keď potvrdil rozhodnutie správneho orgánu, ktoré ukladá povinnosť zaplatiť odvod, keď táto povinnosť nevznikla. Takéto rozhodnutie krajského súdu považuje sťažovateľka za nepreskúmateľné a nezákonné, jeho vydaním bolo sťažovateľke odopreté právo na súdnu ochranu vo veci preskúmania rozhodnutia orgánu verejnej správy, čím boli porušené základné práva a slobody zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy, a nezachovaním princípu plnej jurisdikcie nedošlo k naplneniu tohto ústavného princípu. Svoje dôvody opiera sťažovateľka aj o rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 50/01.

Sťažovateľka ďalej uvádza, že 26. marca 2003 podala Generálnej prokuratúre v Bratislave podnet na podanie mimoriadneho dovolania, o ktorom doteraz nebolo rozhodnuté.

Na základe uvedeného sťažovateľka žiada, aby ústavný súd rozhodol o sťažnosti tak, že ju prijíma na ďalšie konanie. Zároveň žiada, aby ústavný súd po zistení stavu veci vydal nasledovné rozhodnutie:

„Krajský súd v konaní vo veci sp. zn. 11C 2/01-17 porušil právo Informačnej agentúry, v. o. s. zaručené v čl. 46, odst. 1 Ústavy Slovenskej republiky, preto rozsudok sp. zn. 11 C 2/01-17 z 28. 10. 2002 a rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava čís. 433-246-6020/2001 ako protizákonné zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na nové prejednanie.

Informačnej agentúre, v. o. s. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 60 000,-- Sk, ktorú je Krajský súd v Žiline povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Krajskému súdu v Žiline ukladá zaplatiť trovy právneho zastúpenia Informačnej agentúry, v. o. s. na účet právneho zástupcu do 1 mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.”

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanovených zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľky prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania, pretože to sú dôvody, ktoré bránia prijatiu sťažnosti na ďalšie konanie.

Zo sťažnosti ústavný súd zistil, že vo veci sťažovateľky bol vydaný platobný výmer Sociálnej poisťovne, pobočky Žilina, č. 502-9599-6023/2000 z 19. decembra 2000, ktorý bol potvrdený rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredia Bratislava, č. 433-246-6020/2001 z 2. apríla 2001. Ďalej ústavný súd zistil, že vo veci sťažovateľky rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 11 C 2/01 z 28. októbra 2002, ktorým bola preskúmaná zákonnosť rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredia Bratislava.

Podľa sťažovateľky k porušeniu jej základných práv malo dôjsť rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredia Bratislava, č. 433-246-6020/2001 z 2. apríla 2001 a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 11 C 2/01 z 28. októbra 2002, dovodiac okrem iného aj tým, že proti rozhodnutiu krajského súdu nie je prípustný opravný prostriedok. Na základe toho sa zrejme sťažovateľka nazdávala, že v súlade s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyčerpala všetky opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré jej zákon na ochranu jej základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnená podľa osobitných predpisov. Ústavný súd sa však s týmto názorom nestotožňuje.

Rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredia Bratislava, č. 433-246-6020/2001 z 2. apríla 2001 sťažovateľka napadla opravným prostriedkom v zmysle ustanovení § 244

a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) o správnom súdnictve, o ktorom bolo aj rozhodnuté rozsudkom krajského súdu sp. zn. 11 C 2/01 z 28. októbra 2002. Uvedený rozsudok krajského súdu bol sťažovateľke doručený 11. marca 2003.

Podľa názoru ústavného súdu mala sťažovateľka so zreteľom na deň, keď jej bol doručený rozsudok krajského súdu (11. marec 2003), a platný právny poriadok Slovenskej republiky k dispozícii účinný opravný prostriedok, ktorý jej zákon na ochranu jej základného práva poskytuje, a to odvolanie proti rozsudku krajského súdu podľa § 250s ods. 1 OSP. Sťažovateľka však bez toho, aby pred tým, než podala sťažnosť ústavnému súdu, uvedený riadny opravný prostriedok vyčerpala, rozhodla sa požiadať o ochranu svojho základného práva ústavný súd.

Ústavný súd si je vedomý toho, že rozsudok krajského súdu obsahuje poučenie, podľa ktorého nie je prípustný opravný prostriedok. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že zákonom č. 424/2002 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 424/2002 Z. z.“) došlo s účinnosťou od 1. januára 2003 k novelizácii § 250s ods. 1 OSP v tom zmysle, že proti rozhodnutiu súdu, ktorým potvrdí rozhodnutie správneho orgánu, je prípustné odvolanie.

Od 1. januára 2003 v dôsledku zmeny právneho stavu boli súdy povinné postupovať podľa ustanovení zákona č. 424/2002 Z. z. a sťažovateľke nič nebránilo, aby využila zákonom prípustný opravný prostriedok a podala odvolanie proti rozsudku krajského súdu (obdobne napr. IV. ÚS 70/03, IV. ÚS 93/03).

Podľa § 355 OSP prvej vety: „Ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon i pre konania začaté pred jeho účinnosťou.“

Pokiaľ ide o konanie, ktorého ústavnosť sa posudzuje na základe tejto sťažnosti, je v § 372g ods. 2 zákona č. 424/2002 Z. z. uvedené: „Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred 1. januárom 2003, zostávajú zachované.“

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že označený rozsudok krajského súdu bolo možné po jeho doručení napadnúť v zákonnej lehote odvolaním.

Citované ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku upravujú časovú pôsobnosť v civilnom procese, ktorá sa riadi zásadou, že procesné normy nadobúdajú túto pôsobnosť dňom svojej účinnosti. Problematiku začatých a neskončených konaní, ako aj účinky vykonaných procesných úkonov riešia prechodné ustanovenia (§ 355 až 372g OSP). Platí základné pravidlo, podľa ktorého ak zákon neustanovuje inak, platí nový zákon aj v konaniach, ktoré boli začaté pred jeho účinnosťou. Právne účinky už vykonaných procesných úkonov však zostávajú zachované. Uvedené pravidlo vyjadruje všeobecne akceptovanú zásadu procesného práva o časových medziach procesných úkonov.

Z princípu subsidiarity ako jedného zo základných pojmových znakov sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že nejde o právny prostriedok nápravy, ktorý by bolo možné využiť súčasne alebo pred inými prostriedkami nápravy, ktoré má sťažovateľ k dispozícii. Sťažnosť je prípustná iba vtedy, ak napriek vyčerpaniu všetkých prípustných právnych možností nápravy naďalej dochádza k porušovaniu základných práv alebo slobôd sťažovateľa (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľka mala so zreteľom na deň doručenia označeného rozhodnutia krajského súdu účinný právny prostriedok na ochranu svojich označených základných práv v systéme všeobecného súdnictva, ktorý však nevyužila. Preto je právomoc ústavného súdu na konanie v danej veci s poukazom na čl. 127 ods. 1 i. f. ústavy vylúčená.

Na základe týchto záverov ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá a rozhodnutie o priznaní primeraného

finančného zadosťučinenia je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľky (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd sa touto časťou návrhu na rozhodnutie, ktorou sa sťažovateľka domáhala jeho priznania, nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. augusta 2003